



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.4.1.2024

Pan
Tadeusz Kołodziejczyk
Prezes Zarządu Spółki
Miejska Kanalizacja i Wodociągi
w Czarnkowie sp. z o.o.

ul. Gdańska 48
64-700 Czarnków

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/070 Przestrzeganie przepisów o zasadach wynagradzania członków zarządów i rad nadzorczych
spółek komunalnych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejska Kanalizacja i Wodociągi w Czarnkowie sp. z o.o. (dalej: Spółka lub MKiW)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Tadeusz Kołodziejczyk, Prezes Zarządu od 9 marca 2004 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przestrzeganie przepisów o zasadach wynagradzania członków zarządu. 2. Przestrzeganie przepisów o zasadach wynagradzania członków rady nadzorczej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2023, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeżeli miały wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontroler	Klaudia Dziamska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/027/2024 z 22 lutego 2024 r. i nr LPO/076/2024 z 14 maja 2024 r. (akta kontroli str. 1, 1a)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli ocenia negatywnie nieprzestrzeganie przez organy Spółki niektórych uregulowań dotyczących wynagradzania Prezesa Zarządu i członków Rady Nadzorczej Spółki (RN) w latach 2018-2023.

Uzasadnienie oceny ogólnej

Zgromadzenie Wspólników³ uchwałami w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń ustaliło wysokość wynagrodzeń członków Zarządu oraz RN, jako krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (dalej: Prezes GUS), tj. podstawy wymiaru, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 11 ustawy z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami⁴. Od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2023 r. wynagrodzenie stałe Prezesa zostało naliczane i wypłacane z pominięciem przepisów ustaw ołobudżetowych⁵ w zakresie wysokości podstawy wymiaru tego wynagrodzenia. Wynagrodzenia stałe Prezesa Zarządu naliczono i wypłacono w wysokości zawyżonej łącznie o 181 675,16 zł brutto. Niezastosowanie ustaw ołobudżetowych wpłynęło także na zawyżenie wynagrodzenia zmiennego, o łączną kwotę 9 190,85 zł brutto.

RN nie określiła w drodze uchwały kwoty miesięcznego wynagrodzenia podstawowego Prezesa Zarządu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. i od 1 maja do 31 grudnia 2020 r. Ponadto wynagrodzenie Prezesa Zarządu zostało ustalone przez RN z pominięciem wewnętrznej procedury ustalonej przez ZW, tj. bez opinii podmiotu wykonującego prawa udziałowe w sprawie zmiany wysokości wynagrodzenia podstawowego Prezesa Zarządu. Natomiast część zmienną wynagrodzenia Prezesa naliczono i wypłacono bez uchwały ZW zatwierdzającej pozytywną opinię RN o wykonaniu celów zarządczych. Poza tym RN podejmując uchwały przekroczyła swoje kompetencje, wskazując w nich nowe cele zarządcze dla Prezesa Zarządu, a nie dokonując uszczegółowienia celów określonych przez ZW.

W okresie objętym kontrolą Prezes Zarządu nie wystawiał i nie doręczał Spółce co miesiąc rachunku, do czego był zobowiązany na mocy umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania. Ponadto, postanowienia podpisanej z Prezesem Zarządu umowy, w zakresie przesłanek wypłacania odprawy nie zabezpieczały w pełni interesów Spółki.

Postanowień ustaw ołobudżetowych nie zastosowano także przy naliczeniu i wypłacie wynagrodzeń członków RN. Skutkowało to zawyżeniem wynagrodzeń członków organu nadzoru w okresie od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. o łączną kwotę 80 104,95 zł brutto. Ponadto stosowano niejednolite zasady naliczania i wypłacania wynagrodzenia członkom RN, którzy rozpoczęli i zakończyli kadencję

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: ZW.

⁴ Dz. U. z 2020 r. poz. 1907, ze zm. (dalej: ustawa o wynagrodzeniach).

⁵ Odpowiednio: art. 28 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2018 (Dz. U. poz. 2371, ze zm.), art. 22 ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2019 (Dz. U. z 2018 r. poz. 2435, ze zm.), art. 31 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2020 (Dz. U. z 2020 r. poz. 278), art. 15 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. z 2020 r. poz. 2400, ze zm.), art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022 (Dz. U. z 2021 r. poz. 2445, ze zm.), art. 11 ustawy z 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz. U. poz. 2666, ze zm.) dalej: przepisy ustaw ołobudżetowych.

w trakcie trwania miesiąca, co spowodowało zaniżenie wynagrodzenie dwóch członków RN o łączną kwotę 986,43 zł brutto oraz zawyżenie wynagrodzenia jednego członka RN o 1 333,92 zł brutto.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Przestrzeganie przepisów o zasadach wynagradzania członków

Opis stanu
faktycznego

1.1. W okresie objętym kontrolą MKiW spełniała warunki⁶ określone w art. 4 ust. 2 pkt 2 lit. a i c ustawy o wynagrodzeniach. Skala działalności Spółki umożliwiała ustalenie członkom organu zarządzającego części stałej wynagrodzenia w przedziale od dwukrotności do czterokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa GUS, tj. podstawy wymiaru w rozumieniu art. 1 ust. 3 pkt 11 ustawy o wynagrodzeniach. W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2023 r. podstawa wymiaru, stosownie do przepisów ustaw o budżetowych, wynosiła 4 403,78 zł i stanowiła równowartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2016 r., określonego obwieszczeniem Prezesa GUS z dnia 18 stycznia 2017 r.⁷

(akta kontroli str. 3, 506-508, 608-610, 677-679, 689-691, 730-732)

W latach 2018-2023 zasady kształtowania wynagrodzeń członka Zarządu regulowała uchwała nr 2/2017 Zgromadzenia Wspólników z 7 kwietnia 2017 r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego Spółki⁸. Uchwałą tą:

- określono wynagrodzenie stałe dla członka Zarządu w wysokości dwukrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłaty nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego ogłoszonego przez Prezesa GUS;
- upoważniono RN do określenia kwotowo wynagrodzenia stałego dla członka zarządu. Stosownie do postanowień § 1 ust. 1 pkt 1 powołanej uchwały, zmiany wysokości wynagrodzenia dokonuje RN w formie uchwały w sprawie kształtowania wynagrodzeń, która wymaga pozytywnej opinii ZW.

(akta kontroli str. 105-108)

W związku z kontrolą NIK, Nadzwyczajne Zgromadzenie Wspólników (dalej: NZW) uchwałą⁹ z 16 kwietnia 2024 r., z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024 r., podwyższyło miesięczne wynagrodzenie podstawowe Prezesa Zarządu do 3,5-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2016 r. w wysokości 4 403,78 zł. Ponadto zobowiązano RN do składania uzasadnionych wniosków do ZW o zmianę tej uchwały w przypadku zaistnienia przesłanek wynikających z art. 4 ust. 2 ustawy o wynagrodzeniach.

(akta kontroli str. 1824-1825)

⁶ Zatrudnienie średnioroczne w latach 2017-2023 wynosiło odpowiednio: 28, 30, 30, 27, 28, 28, 27. Suma aktywów (trwałych i obrotowych) według danych bilansów sporządzonych na koniec roku w latach 2017-2022 wynosiła odpowiednio: 15 335 124,12 zł, 15 405 353,84 zł, 15 584 775,96 zł, 16 587 351,79 zł, 18 691 934,90 zł oraz 19 484 902,25 zł.

⁷ Dz. Urz. GUS z 2017 r. poz. 3. Ze względu na treść przepisów ustaw o budżetowych, według których podstawę wymiaru, o której mowa w art. 1 ust. 3 pkt 11 ustawy o wynagrodzeniach, stanowi przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2016 r.

⁸ Dalej: Zasady kształtowania wynagrodzenia Zarządu z 2017 r.

⁹ Nr 3/2024 w sprawie zmiany Uchwały Nr 2/2017 Zgromadzenia Wspólników Miejskiej Kanalizacji i Wodociągów sp. z o.o. w Czarnkowie z 7 kwietnia 2017 r. w sprawie ustalenia zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego spółki Miejskiej Kanalizacji i Wodociągów sp. z o.o. w Czarnkowie; dalej Uchwała NZW w sprawie zmiany zasad wynagradzania Zarządu

Kwota wynagrodzenia Prezesa Spółki w latach 2019-2023 została określona uchwałami RN w sprawie zmiany zasad wynagrodzenia Prezesa Spółki nr:

- 2/2019 z 26 czerwca 2019 r., z dniem 1 lutego 2019 r., w kwocie 10 142,50 zł, stanowiącej dwukrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2018 r.¹⁰;

- 1/2020 z 4 czerwca 2020 r., w okresie od 1 stycznia do 30 kwietnia 2020 r., w kwocie 10 735,42 zł, stanowiącej dwukrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2019 r.¹¹;

- 1/2021 z 29 stycznia 2021 r., z dniem 1 stycznia 2021 r., w kwocie 11 310,86 zł, stanowiącej dwukrotność przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2020 r.¹²;

- 1/2022 z 11 maja 2022 r., z dniem 1 stycznia 2022 r., w kwocie 12 441,60 zł, stanowiącej dwukrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2021 r.¹³;

- 2/2023 z 10 maja 2023 r., z dniem 1 stycznia 2023 r., w kwocie 13 931,68 zł stanowiącej dwukrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2022 r.¹⁴

Kwoty wynagrodzeń Członka Zarządu, ustalone w powyższych uchwałach były niezgodne z wymaganiami ustaw o obrotach budżetowych. Skutkowało to naliczeniem i wypłaceniem wynagrodzenia Prezesowi Zarządu w zawyżonej kwocie, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Wymienione uchwały zostały podjęte z pominięciem pozytywnej opinii ZW, wymaganej przez postanowienia § 1 ust. 1 pkt 1 Zasad kształtowania wynagrodzeń Zarządu z 2017 r., co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. RN nie określiła w formie uchwały wysokości wynagrodzenia Prezesa Zarządu w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. i od 1 maja do 31 grudnia 2020 r., co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 122, 136-139)

Zgodnie z postanowieniami w art. 3 ust. 1 ustawy o wynagrodzeniach, podmiot uprawniony do wykonywania praw udziałowych (ZW) pobrał oświadczenia¹⁵ o przyjęciu obowiązków kształtowania w Spółce wynagrodzeń członków organu zarządzającego od dwóch spośród pięciu kandydatów na członków organu nadzorczego w okresie objętym kontrolą. Przewodnicząca RN złożyła takie oświadczenie w czasie kontroli NIK¹⁶, a dwóch członków RN nie złożyło wymaganego oświadczenia. Burmistrz Czarnkowa podał w złożonym wyjaśnieniu, że obowiązek odebrania od urzędujących członków RN powinien nastąpić najpóźniej do dnia walnego zgromadzenia, którego przedmiotem było zatwierdzenie sprawozdania z działalności Spółki i sprawozdania finansowego za 2016 r. Burmistrz podkreślił fakt, że w tym czasie nie reprezentował praw podmiotu uprawnionego do wykonywania praw udziałowych, ponieważ pełnił te obowiązki od 2018 r. Dodał, że od kandydatów na nowych członków Rady Nadzorczej pobrał wymagane oświadczenia.

(akta kontroli str. 1446-1464, 1811,1814-1815)

¹⁰ Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2018 r. wyniosło 5071,25 zł (Dz. Urz. GUS z 2019 r. poz. 1).

¹¹ Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2019 r. wyniosło 5367,71 zł (Dz. Urz. GUS z 2020 r. poz. 2).

¹² Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2020 r. wyniosło 5655,43 zł (Dz. Urz. GUS z 2021 r. poz. 2).

¹³ Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2021 r. wyniosło 6220,80 zł (Dz. Urz. GUS z 2022 r. poz. 3).

¹⁴ Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2022 r. wyniosło 6 965,84 zł (Dz. Urz. GUS z 2023 r. poz. 1).

¹⁵ Z 22 listopada 2019 r. i 9 czerwca 2023 r.

¹⁶ 22 marca 2024 r.

W okresie objętym kontrolą Zarząd MKiW był jednoosobowy, a z Prezesem zawarto trzy umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania z:

- 20 kwietnia 2017 r., na okres od 1 maja 2017 r. do 30 kwietnia 2020 r. Wynagrodzenie stałe określono w wysokości 8 808,00 zł brutto, tj. dwukrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku ubiegłego. Aneks z 19 stycznia 2018 r. Spółka, reprezentowana przez wszystkich członków RN, przyznała Prezesowi Zarządu wynagrodzenie w kwocie 9 479,02 zł brutto, stanowiące dwukrotność przeciętnego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2017 r., ogłoszonego przez GUS dnia 17 stycznia 2018 r. Następnie aneksem z 29 kwietnia 2020 r. zmieniono termin obowiązywania umowy na czas pełnienia funkcji Prezesa Zarządu Spółki, w oparciu o mandat trwający w okresie jednej kadencji do czasu jego wygaśnięcia. Warunek ten ziścił się z dniem odbycia 4 czerwca 2020 r. ZW i udzielenia Zarządowi absolutorium¹⁷;
- 4 czerwca 2020 r.¹⁸, którą zawarto na czas pełnienia przez Zarządzającego funkcji w oparciu o mandat trwający w okresie jednej kadencji do czasu jej wygaśnięcia, tj. do dnia odbycia zwyczajnego zgromadzenia wspólników za trzeci rok obowiązywania umowy. Warunek ten spełnił się 14 czerwca 2023 r.¹⁹. W § 8 ust. 2 umowy przyznano Prezesowi Zarządu wynagrodzenie stałe w wysokości dwukrotności przeciętnego wynagrodzenia w przedsiębiorstwach z czwartego kwartału roku poprzedniego;
- 15 czerwca 2023 r.,²⁰ którą zawarto na czas pełnienia przez Zarządzającego funkcji Prezesa Zarządu Spółki, w oparciu o mandat trwający w okresie jednej kadencji do czasu jej wygaśnięcia, tj. do odbycia zwyczajnego zgromadzenia wspólników zatwierdzającego sprawozdanie finansowe za pierwszy rok obowiązywania niniejszej umowy (tj. 2023)²¹. W § 8 ust. 2 umowy przyznano Prezesowi Zarządu wynagrodzenie stałe w wysokości dwukrotności przeciętnego wynagrodzenia w przedsiębiorstwach z czwartego kwartału roku poprzedniego.

(akta kontroli str. 109-120, 123-135, 140-149)

Zgodnie z § 8 ust. 5 umów o świadczenie usług w zakresie zarządzania, wynagrodzenie stałe miało być wypłacane Prezesowi Zarządu po doręczeniu Spółce prawidłowo wystawionego rachunku, przelewem na wskazany przez niego rachunek bankowy. Prezes Zarządu nie wystawiał i nie dostarczał Spółce rachunków, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Wynagrodzenie Prezesa Zarządu oraz RN było naliczane przez specjalistę ds. finansowo-księgowych i główną księgową. Od 1 lipca 2023 r. osoby te zatrudniono na stanowiskach odpowiednio: główna księgowa i nadzorca głównej księgowej. Wypłaty gotówki z kasy dokonywał Starszy referent ds. kadrowo-płacowych- kasjer na podstawie sporządzonych przez niego dowodów wypłat. Listy płac sporządzała osoba zatrudniona na stanowisku specjalisty do spraw finansowo-księgowych, akceptowane były przez głównego księgowego i zatwierdzane do wypłaty przez Prezesa Zarządu. Od 1 lipca 2023 r. listy płac były sporządzane i zatwierdzane przez główną księgową i zatwierdzane przez Prezesa Zarządu.

(akta kontroli str. 84-102, 113, 129, 144, 151)

W 2018 r. Prezesowi Zarządu naliczono i wypłacono wynagrodzenie stałe w kwocie 113 748,24 zł brutto (66 051,48 zł netto), przyjmując miesięczne wynagrodzenia w kwocie 9 479,02 zł stanowiącej dwukrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym

¹⁷ Uchwała nr 3/2020 Zgromadzenia Wspólników Spółki w sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Spółki.

¹⁸ Obowiązująca od 5 czerwca 2020 r.

¹⁹ Uchwała nr 2/06/2023 Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników w sprawie udzielenia absolutorium Prezesowi Zarządu Spółki.

²⁰ Obowiązująca od 15 czerwca 2023 r.

²¹ Do dnia zakończenia kontroli 10 kwietnia 2024 r. ZW nie zaakceptowało sprawozdania finansowego za 2023 r.

kwartale 2017 r.²². Wynagrodzenie Prezesa Zarządu naliczone w oparciu o uchwały RN w sprawie zmiany zasad tego wynagrodzenia wynosiło: 121 046,52 zł brutto (70 410,38 zł netto) w 2019 r., 128 825,04 zł brutto (75 351,42 zł netto) w 2020 r., 135 730,32 zł brutto (80 747,03 zł netto) w 2021 r., 149 299,20 zł brutto (78 578,35 zł netto) w 2022 r. oraz 167 170,16 zł brutto (88 350,33 zł netto) w 2023 r. W latach 2018-2023 Prezesowi Zarządu wypłacono²³ wynagrodzenie odpowiednio w kwocie: 64 993,68 zł, 69 761,48 zł, 75 111,42 zł, 80 507,76 zł, 78 338,57 zł i 88 250,33 zł.

(akta kontroli str. 155-490)

1.2. Stosownie do postanowień § 1 ust. 1 pkt 2 Zasad kształtowania wynagrodzenia Zarządu z 2017 r. część zmienna wynagrodzenia, stanowiąca wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy spółki, zgodnie z art. 4 ust. 5 ustawy o wynagrodzeniach, uzależnione było od poziomu realizacji celów zarządczych i przysługiwało:

- po zatwierdzeniu sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego za ubiegły rok obrotowy,
- udzielenia przez ZW, członkowi organu zarządzającego absolutorium z wykonania przez niego obowiązków,
- po pozytywnym zaopiniowaniu wykonania celów zarządczych przez RN i zatwierdzeniu ich wykonania uchwałą ZW.

Zgodnie z przedmiotowymi zasadami, wynagrodzenie zmienne przysługiwało w kwocie stanowiącej 100% miesięcznego wynagrodzenia podstawowego członka organu zarządzającego.

Kwestię braku uchwał ZW, zatwierdzających wykonanie celów zarządczych opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 105-108)

ZW w § 2 ust.1 Zasad kształtowania wynagrodzeń Zarządu z 2017 r. ustaliło dla Prezesa Zarządu cele zarządcze stanowiące w szczególności o:

- wzroście zysku netto albo zysku przed pomniejszeniem o odsetki, podatki, i amortyzację albo dodatniej zmiany tempa wzrostu jednego z tych wyników,
- wartości przychodów, w szczególności ze sprzedaży, z działalności operacyjnej, z pozostałej działalności operacyjnej lub finansowej,
- osiągnięciu albo zmianie określonych wskaźników, w szczególności rentowności, płynności finansowej, efektywności zarządzania lub wypłacalności.

Jednocześnie wskazując, że uszczegółowienia celów zarządczych, wag, a także obiektywnych i mierzalnych kryteriów ich rozliczania i realizacji dokona RN.

RN, realizując powyższe upoważnienie, podjęła w okresie objętym kontrolą następujące uchwały:

- a) nr 3/2018 z 6 lipca 2018 r., w której uszczegółowiła cele zarządcze na rok 2018 r. takie jak: osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego, przebudowa sieci wodociągowej w pl. Karskiego- budowa kanalizacji sanitarnej ul. Rybaki/Wodna,
- b) nr 4/2019 z 26 czerwca 2019 r., w której uszczegółowiła cele zarządcze na rok 2019 takie jak: osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego, o minimalnej wartości 10 000,00 zł, rozpoczęcie procesu inwestycyjnego, uzyskanie pożyczki z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska, wyłonienie wykonawcy i rozpoczęcie inwestycji, uruchomienie aplikacji e-klimat,
- c) nr 3/2020 z 3 czerwca 2020 r., w której uszczegółowiła cele zarządcze na rok 2020 r. takie jak: osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego kontynuacja procesu

²² Przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2017 r. wynosiło 4 739,51 (D. Urz. GUS z 2018 r. poz. 2).

²³ Kwota netto bez podatku, składek zdrowotnych w tym społecznych, składek dodatkowego ubezpieczenia pracowników (PZU) oraz Pracowniczej Kasy Zapomogowo Pożyczkowej.

inwestycyjnego przebudowy i rozbudowy oczyszczalni ścieków zgodnie z harmonogramem realizacji inwestycji złożonym do właściwych instytucji (WIOŚ i BWOS), dokończenie inwestycji p.n. „Budowa sieci kanalizacji sanitarnej w ul. Leśnej”;

d) uchwałą nr 2/2021 z 4 marca 2021 r., w której uszczegółowiła cele zarządcze na rok 2021 r. takie jak: osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego, kontynuacja procesu inwestycyjnego przebudowy i rozbudowy oczyszczalni ścieków zgodnie z harmonogramem realizacji inwestycji złożonym do właściwych instytucji WIOŚ i BWOS), zatrudnienie radcy prawnego na niepełny wymiar czasu, założenie terminalu (kasa);

e) nr 2/2022 z 11 maja 2022 r., w której uszczegółowiła cele zarządcze na rok 2022 takie jak: zakończenie procesu inwestycyjnego przebudowy i rozbudowy oczyszczalni ścieków zgodnie z harmonogramem realizacji inwestycji złożonym do właściwych instytucji (WIOŚ, WFOŚiGW), realizacja zaleceń kontroli zewnętrznej.

W uchwałach RN ustalono, że cel zarządczy jest wykonany w pełni (w 100%), jeżeli osiągnie zakładaną wartość. Wykonanie celu zarządczego poniżej 75% uznaje się, że cel nie został wykonany, a wykonanie celu zarządczego w granicach od 75% do 99% odpowiadało procentowi wykonania. Jednak określone przez RN cele zarządcze nie odpowiadały celom określonym przez ZW w Zasadach kształtowania wynagrodzeń Zarządu z 2017 r., o czym więcej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości.”

(akta kontroli str. 502-504, 537-539, 638-640, 684-686, 734-736)

Prezes Zarządu co roku składał sprawozdanie z działalności Spółki i z wykonania celów zarządczych. ZW w latach 2018-2022 udzieliło Prezesowi Zarządu absolutorium za dany rok obrotowy wyrażone w drodze uchwały.²⁴

(akta kontroli str. 492-497)

RN co roku dokonując oceny Zarządu w uchwałach w sprawie przyznania wynagrodzenia zmiennego Prezesowi Zarządu²⁵ stwierdzała, że wszystkie zakładane cele zarządcze na dany rok zostały w pełni zrealizowane i biorąc pod uwagę uzyskane absolutorium przyznawała Prezesowi Zarządu, na podstawie § 8 ust. 6, 7 i 8 umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania, wynagrodzenie zmienne w kwocie odpowiadającej miesięcznemu wynagrodzeniu.

(akta kontroli str. 498, 533, 626, 680, 727)

Wykonanie celów zarządczych, określonych przez RN, potwierdzały stosowne dokumenty między innymi sprawozdanie finansowe, w tym bilans i rachunek zysków i strat, zawarcie umowy z wykonawcą robót, zawarcie umowy pożyczki z Narodowym Funduszem Ochrony Środowiska, oddanie do użytku sieci kanalizacji, wodociągu oraz oczyszczalni ścieków etc. RN za lata 2018-2022, przyznała Prezesowi Zarządu wynagrodzenie odpowiednio w kwocie: 9 479,02 zł, 10 142,50 zł, 10 735,42 zł, 11 310,86 zł, 12 441,60 zł. Kwoty wynagrodzenia zmiennego ustalono z pominięciem ustaw okołobudżetowych, o czym więcej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości.” Ponadto wynagrodzenie zmienne zostało naliczone i wypłacone Prezesowi Zarządu z pominięciem uchwały ZW zatwierdzającej pozytywną opinię RN, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości.”

(akta kontroli str. 498-766)

²⁴ W sprawie udzielenia absolutorium Zarządowi Spółki nr 4/2019 z 4 czerwca 2019 r., nr 3/2020 z 4 czerwca 2020 r., nr 3/2021 z 15 czerwca 2021 r., nr 3/2022 z 26 maja 2022 r., nr 2/06/2023 z 14 czerwca 2023 r.

²⁵ Nr 3/2019 z 26 czerwca 2019 r., nr 2/2020 z 4 czerwca 2020 r., nr 4/2021 z 30 czerwca 2021 r., nr 3/2022 z 26 maja 2022 r., nr 3/2023 z 15 czerwca 2023 r.

1.3. W § 3 pkt 2 ppkt 3 Zasad kształtowania wynagrodzenia Zarządu z 2017 r. wskazano, że umowa z Prezesem Zarządu ustali uprawnienie do trzymiesięcznej wysokości odprawy w przypadku rozwiązania umowy. Ustalona przez ZW wysokość odprawy była zgodna z postanowieniami art. 7 ustawy o wynagrodzeniach. Jednak postanowienia Zasad kształtowania wynagrodzeń Zarządu z 2017 r. w odniesieniu do przesłanek wypłacenia Prezesowi Zarządu odprawy nie w pełni zabezpieczały interesy Spółki, o czym więcej w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania zawarte 20 kwietnia 2017 r. i 4 czerwca 2020 r. przyznawały Prezesowi Zarządu odprawę w trzykrotnej wysokości wynagrodzenia stałego. Natomiast w kolejnej umowie zawartej 15 czerwca 2023 r. przyznano Prezesowi Zarządu odprawę w wysokości dwukrotności wynagrodzenia stałego. Przewodnicząca RN wyjaśniła, że „wysokość odprawy ustawodawca określił jedynie od strony maksymalnej – nie może ona przekraczać trzykrotności części stałej wynagrodzenia. Powyższe oznacza, że można ją przyznać na niższym poziomie. NIK nie kwestionuje wysokości odprawy ustalonej przez ZW w uchwale ustalającej Zasady kształtowania wynagrodzeń zarządu z 2017 r. W kontrolowanym okresie Spółka na podstawie umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania, zatrudniała jednego i tego samego członka zarządu pełniącego obowiązki Prezesa Zarządu. W związku z tym, Spółka w latach 2018-2023 nie wypłacała odprawy.

(akta kontroli str. 109-120, 123-135, 1868, 1871)

1.4. Zgodnie z art. 5 ust. 2 pkt 1 i art. 6 ustawy o wynagrodzeniach, ZW w § 3 ust. 4 i 5 Zasad kształtowania wynagrodzenia Zarządu z 2017 r., przyznała Prezesowi Zarządu prawo do korzystania z urządzeń technicznych oraz zasobów stanowiących mienie Spółki, a w szczególności:

- pomieszczenia biurowego wraz z wyposażeniem,
- współkorzystania z innych pomieszczeń (salki narad, kuchni i innych pomieszczeń służących do korzystania przez ogół pracowników),
- prasy i literatury fachowej,
- telefonów służbowych i urządzeń towarzyszących,
- korzystania z kadry technicznej i administracyjnej Spółki oraz urządzeń technicznych wykorzystywanych w celach służbowych.

Limity świadczeń dodatkowych określone przez ZW wynosiły:

- 1 200,00 zł netto rocznie z tyt. korzystania z telefonu komórkowego,
- 300 km miesięcznego limitu przebiegu kilometrów w jazdach lokalnych samochodem nie będącym własnością Spółki, rozliczanego na podstawie powszechnie obowiązujących przepisów,
- zwrot kosztów podróży służbowych i zakwaterowania po ich akceptacji przez Przewodniczącego RN na zasadach powszechnie obowiązujących przepisów,
- 4 000,00 zł rocznie zwrotu kosztów szkoleń, konferencji, spotkań branżowych, po ich akceptacji przez Przewodniczącego RN.

Analogiczne postanowienia zawarte zostały w umowach o świadczenie usług w zakresie zarządzania.

Prezes Zarządu nie korzystał z podróży służbowych wraz z zakwaterowaniem, szkoleń i konferencji oraz spotkań branżowych. Połączenia telefoniczne według rachunków operatora sieci komórkowej nie przekraczały wyznaczonego limitu rocznego²⁶. Miesięczny limit przebiegu kilometrów w jazdach lokalnych²⁷ rozliczono zgodnie z przepisami rozporządzenia z dnia 29 stycznia 2013 r. Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie należności przysługujących pracownikowi

²⁶ Rachunki telefoniczne 2018 r. – 540,48 zł, 2019 r. – 975,51 zł, 2020 r. – 227,55 zł, w latach 2021 r. do 2023 r. – 221,40 zł.

²⁷ W latach 2018-2023 łącznie 17 593,64 zł brutto, tj. odpowiednio 2 803,68 zł, 2 883,48 zł, 2 598,54 zł, 2 883,48 zł, 2 849,28 zł, 3 575,18 zł.

zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej²⁸.

(akta kontroli str. 106-107, 152, 767-1408)

1.5. Postanowienia § 3 ust. 3 Zasad kształtowania wynagrodzenia Zarządu z 2017 r. zobowiązywały Prezesa Zarządu do niepobierania wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji członka organu, powstrzymania się od prowadzenia działalności konkurencyjnej wobec Spółki oraz obowiązku informowania RN o zamiarze pełnienia funkcji w organach innej spółki handlowej, nabyciu w niej udziałów lub akcji albo rozpoczęciu działalności gospodarczej. Zasady nie określały wysokości i warunków przyznania odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji, o którym mowa w art. 8 ustawy o wynagrodzeniach. Spółka w latach 2018-2023 nie wypłacała odszkodowania z tytułu zakazu konkurencji.

(akta kontroli str. 109-119, 123-135, 140-149)

1.6. W § 3 ust. 2 pkt 4 Zasad kształtowania wynagrodzenia Zarządu z 2017 r. przyznano Prezesowi Zarządu uprawnienie do zwolnienia z świadczenia pracy na rzecz Spółki z prawem do wynagrodzenia w wymiarze 26 dni roboczych w okresach rocznych. W przypadku niewykorzystania dni zwolnienia z świadczenia pracy nie przechodziły one na kolejny rok kalendarzowy. Analogiczne postanowienia zawarto w umowach o świadczenie usług w zakresie zarządzania. W kontrolowanym okresie Prezesowi Zarządu za niekorzystanie z dni zwolnienia od wykonywania obowiązków nie wypłacano świadczenia zamiennego ani ekwiwalentu pieniężnego. Prezes wykorzystywał płatne przerwy w wykonywaniu obowiązków zgodnie z umową i uchwałą ZW.

(akta kontroli str. 106, 114-115, 130-131, 145, 153-154, 209-220, 272-283, 333-344, 378-390, 340-441, 479-490)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W latach 2018-2023 wynagrodzenie stałe Prezesa Zarządu zostało naliczone i wypłacone niezgodnie z art. 1 ust. 3 pkt 11 ustawy o wynagrodzeniach oraz ustaw o budżecie. Podstawa wymiaru wynagrodzenia stosownie do postanowień ustaw o budżecie została zamrożona na poziomie ogłoszonego przez Prezesa GUS przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2016 r. (4 403,78 zł)²⁹. Główna księgowa i specjalista ds. finansowo-kadrowych, a od 1 lipca 2023 r. główna księgowa i nadzorca głównej księgowej wyliczyły wynagrodzenie stałe dla Prezesa Zarządu w oparciu o: umowę o świadczenie usług z zakresu zarządzania z 20 kwietnia 2017 r. wraz z aneksem nr 1 z 19 stycznia 2018 r., umowy z 4 czerwca 2020 r. i 15 czerwca 2023 r., którymi zwaloryzowano wysokości należnego wynagrodzenia oraz uchwał RN nr: 2/2019 z 26 czerwca 2019 r., 1/2020 z 4 czerwca 2020 r., nr 1/2021 z 29 stycznia 2021 r., nr 1/2022 z 11 maja 2022 r., nr 2/2023 z 10 maja 2023 r. w sprawie zmiany wynagrodzenia Prezesa Spółki, które nie uwzględniały treści przepisów ustaw o budżecie zamrażających kwotę podstawy wymiaru ustalenia wynagrodzenia miesięcznego. W konsekwencji wynagrodzenie dla Prezesa Zarządu zawyżono o 181 675,16 zł brutto (98 896,11 zł netto)³⁰.

Niezastosowanie ustaw o budżecie wpłynęło także na zawyżenie wynagrodzenia zmiennego, o łączną kwotę 9 190,85 zł brutto, co stanowi 4 907,01 zł netto.

²⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 2190 t.j.

²⁹ Określonego obwieszczeniem Prezesa GUS z dnia 18 stycznia 2017 r. (Dz. Urz. GUS z 2017 r. poz. 3).

³⁰ Wypłacono 96 370,36 zł

Przewodnicząca RN wyjaśniła, że RN podejmowała uchwały określające wysokość miesięcznego wynagrodzenia Prezesa Zarządu w przekonaniu poprawności stosowania art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy wynagrodzeniach. Dodała również, że uchwały RN pochodziły od organu kolegialnego, którego członkowie wyrazili stanowisko w trakcie głosowania. Ponadto wyjaśniła, że wynagrodzenie przyznane Prezesowi Zarządu nie przekroczyło dopuszczalnych kwot wynagrodzenia.

(akta kontroli str. 109-122, 136-139, 156-766, 1847-1849)

NIK zauważa, że skala działalności Spółki, tj. wartość jej aktywów i wielkość zatrudnienia plasują dopuszczalne wynagrodzenie Prezesa Spółki w przedziale od dwukrotności do czterokrotności podstawy wymiaru, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy o wynagrodzeniach, a nie jak w wyjaśnieniach twierdzi Przewodnicząca RN w przedziale od trzykrotności do pięciokrotności podstawy wymiaru, o którym mowa w art. 4 ust. 2 pkt 3 powołanej ostatnio ustawy. Zastosowana dwukrotność podstawy wymiaru wysokości wynagrodzenia Prezesa Zarządu określona w § 1 ust. 1 pkt 1 uchwały RN w sprawie Zasad wynagrodzenia Zarządu jest zgodna z przepisami prawa i nie jest kwestionowana przez NIK. Istotą nieprawidłowości jest sposób ustalenia (wyliczenia) kwoty wynagrodzenia Prezesa Zarządu, w oparciu o uchwały RN w sprawie zmiany wynagrodzenia Prezesa Zarządu, w których pominięto zastosowanie treści ustaw o budżetach. Skutkowało to wypłatą wynagrodzenia Prezesa Zarządu, części stałej i uzupełniającej, w zawyżonej kwocie.

NIK wskazuje, że teść uchwał RN w sprawie zmiany wynagrodzenia Prezesa Zarządu określona podczas głosowania nie może być sprzeczna z postanowieniami ustaw, które to stanowią źródło powszechnie obowiązującego prawa. Uchwały RN nie mogą naruszać postanowień aktów wyższego rzędu jakimi są ustawy, a powinny być podejmowane na podstawie i w granicach prawa stanowionego przez ustawy.

Prezes Zarządu podał w złożonym wyjaśnieniu, że zatwierdzał naliczenie i wypłaty wynagrodzeń, ponieważ był w przekonany, że naliczenia były zgodne z przepisami dotyczącymi ustalania wynagrodzeń Zarządu. Zdaniem Prezesa Zarządu intencją RN było przyznanie wynagrodzenia członkowi zarządu w kwotach ustalonych w poszczególnych uchwałach i kwoty te mieszczą się w przedziale od dwu do czterokrotności średniomiesięcznego wynagrodzenia za czwarty kwartał 2016 r. Osoby naliczające, akceptujące i wypacające wynagrodzenie wyjaśniały, że naliczenie i wypłata wynagrodzenia była ustalana na podstawie uchwał RN jak i na podstawie § 8 ust. 2 umów o świadczenie usług w zakresie zarządzania. Pracownicy księgowości i kadr, do chwili wszczęcia kontroli nie mieli podejrzeń i wątpliwości, że naliczenia były nieprawidłowe i niezgodne z przepisami ustawy o wynagrodzeniach oraz ustaw o budżetach.

(akta kontroli str. 1828-1830, 1832, 1834, 1836, 1838)

Burmistrz podał w złożonym wyjaśnieniu, że niezastosowanie przepisów ustaw o budżetach nastąpiło w wyniku błędnej interpretacji tych przepisów i w konsekwencji do nieprzyjęcia jako podstawy wymiaru wynagrodzenia obowiązującego w latach 2017-2023 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2016 r., które wynosiło 4 403,78 zł.

(akta kontroli str. 1811, 1814)

2. W okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. i od 1 maja do 31 grudnia 2020 r., naliczono i wypłacono Prezesowi Spółki wynagrodzenie w łącznej wysokości 202 003,28 zł brutto (117 649,78 zł netto), niezgodnie z postanowieniem § 1 ust. 1 pkt 1 *in fine* Zasad kształtowania wynagrodzenia Zarządu z 2017 r. Zmiany wysokości wynagrodzenia, w granicach określonych ustawą, nie dokonała Rada Nadzorcza w formie uchwały w sprawie kształtowania wynagrodzeń, co stanowiło naruszenie

§ 5 ust. 1 i § 6 ww. Zasad. Wysokość wynagrodzenia w 2018 r. została określona na podstawie aneksu nr 1/2018 z 19 stycznia 2018 r., którym zwiększono miesięczne wynagrodzenie członka zarządu do kwoty 9 479,00 zł. Wysokość wynagrodzenia w okresie od 1 maja do 31 grudnia 2020 r. nie została natomiast określona w żadnym dokumencie³¹. W tym okresie wypłacano wynagrodzenie w kwocie miesięcznej 10 735,42 zł brutto określonej w uchwale nr 1/2020 z 4 czerwca 2020 r., która dotyczyła okresu od 1 stycznia do 30 kwietnia 2020 r.

Przewodnicząca RN wyjaśniła, że dokonując zmiany wynagrodzenia stałego Prezesa Zarządu na podstawie aneksu nr 1/2018 z 19 stycznia 2018 r. zamiar ten uzgodniła z Burmistrzem Czarnkowa – działającym jako ZW – przed jego zawarciem. Przewodnicząca RN stwierdziła, że stanowisko RN zawarte w projekcie uchwały w sprawie nowej wysokości wynagrodzenia, przekazana została Zarządowi Spółki celem ujęcia w porządku obrad ZW. Przewodnicząca RN do wyjaśnień nie załączyła projektu przedmiotowej uchwały. Ponadto nie znajdowała się ona także w dokumentacji dotyczącej posiedzeń RN i WZ przechowywanej w siedzibie Spółki. Przed dniem podpisania aneksu na posiedzeniu RN dnia 20 kwietnia 2017 r. oraz 30 stycznia 2018 r. po dniu zawarcia aneksu, kwestia wynagrodzenia Prezesa Zarządu nie była przedmiotem obrad.

NIK odnosząc się do przywołanych wyżej okoliczności zwraca uwagę, że uzgodnienie z Burmistrzem Czarnkowa zmiany wysokości wynagrodzenia nie wypełnia dyspozycji określonej w § 1 ust. 1 pkt 1 *in fine* Zasad kształtowania wynagrodzeń Zarządu z 2017 r., ponieważ nie nastąpiło to w formie uchwały Rady, a podpisanego aneksu. W ocenie NIK fakt podpisania przedmiotowego aneksu przez wszystkich członków RN nie czyni zadość wymaganiom ww. Zasad, ponieważ zgodnie z § 7 ust. 7 Regulaminu Rady Nadzorczej³², Rada podejmuje swoje postanowienia w formie uchwał.

Przewodnicząca RN powołując się na brak dostępu do treści uchwały nie wyjaśniła kwestii braku uchwały określającej wysokość wynagrodzenia Prezesa Zarządu w okresie 1 maja do 31 grudnia 2020 r. NIK wskazuje, że na podstawie § 8 ust. 1 regulaminu RN³³, w celu wykonania swoich obowiązków RN może badać wszystkie dokumenty Spółki, w tym dokumenty wytworzone przez samą RN.

Główna księgowa wyjaśniła, że wynagrodzenie Prezesowi Zarządu było wypłacane na podstawie § 8 ust. 1 i 2 umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania. Dodała również, że „członek Zarządu wykonywał swoje usługi dlatego naliczono i wypłacono Prezesowi wynagrodzenie za ten okres”. W związku z kontrolą NIK, w dniu 16 kwietnia 2024 r. NZW podjęło uchwałę 3/2024, w której z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024 r. zmieniło brzmienie § 1 ust. 1 pkt 1 Zasad kształtowania wynagrodzenia Zarządu z 2017 r., tj. wykreśliło obowiązek zaopiniowania przez WZ uchwały RN w sprawie zmiany wysokości stałego wynagrodzenia Prezesa Zarządu, zobowiązując RN do składania uzasadnionych wniosków do Walnego Zgromadzenia o zmianę uchwały w przypadku zaistnienia przesłanek, wynikających z art. 4 ust. 2 ustawy o wynagrodzeniach.

(akta kontroli str. 105, 120, 136, 1412-1416, 1848-1849, 1860-1861)

3. Prezesowi Zarządu naliczono i wypłacano wynagrodzenie:

- w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 30 kwietnia 2020 r. i od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2023 r. w łącznej wysokości 613 816,20 zł brutto (341 839,21 zł netto) z naruszeniem § 1 ust. 1 pkt 1 Zasad kształtowania wynagrodzenia Zarządu z 2017 r., ponieważ podjęte uchwały RN w sprawie zmiany wysokości stałego wynagrodzenia Prezesa Zarządu, nie zostały zaopiniowane przez ZW;

³² Stanowiącym załącznik do uchwały nr 11/2004 ZW w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Rady Nadzorczej.

³³ Stanowiącym załącznik do uchwały nr 12 ZW z 3 sierpnia 2023 r.

- w latach 2018-2022 w łącznej wysokości 54 109,40 zł brutto (29 576,81 zł netto), z naruszeniem § 1 ust. 1 pkt 2 ww. Zasad, gdyż część zmienna wynagrodzenia została wypłacona bez uchwał ZW zatwierdzających pozytywną opinię RN o wykonaniu celów zarządczych.

Powyższe okoliczności stanowią również o naruszeniu § 6 ww. Zasad, który nałożył na Radę obowiązek wykonania uchwały określającej zasady kształtowania wynagrodzeń Zarządu. Burmistrz wyjaśnił, że ZW corocznie opiniowało i zatwierdzało uchwałami sprawozdania finansowe, sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz rachunek zysków i strat, udzielało również absolutorium za rok obrotowy Zarządowi Spółki i RN, natomiast innych dokumentów ZW nie posiada. Burmistrz dodał, że przedmiotem ustnego opiniowania była sprawa wynagrodzenia Prezesa Zarządu, zwykle w kontekście oceny sprawozdań. W sprawie wynagrodzenia zmiennego Burmistrz wyjaśnił, że ZW nie podejmowało uchwały o zatwierdzeniu wynagrodzenia zmiennego, ponieważ uważano, że pozytywne zaopiniowanie wykonania celów zarządczych przez RN i jej uchwała są zgodne z kompetencjami tego organu.

W związku z kontrolą NIK, 16 kwietnia 2024 r. NZW podjęło uchwałę 3/2024, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024 r., która zmieniła tryb ustalania i przyznawania dla Prezesa Zarządu wynagrodzenia w części stałej i zmiennej.

(akta kontroli str. 105, 1818-1820, 1824-1825, 1822-1825)

4. Postanowienia § 3 ust. 2 pkt 3 Zasad kształtowania wynagrodzeń Zarządu z 2017 r. oraz § 12 umowy o zarządzanie w odniesieniu do postanowień dotyczących przesłanek wypłacania Prezesowi Zarządu odprawy nie w pełni zabezpieczały interesy Spółki i nie były zgodne z art. 7 ustawy o wynagrodzeniach. W § 3 ust. 2 pkt 3 Zasad kształtowania wynagrodzeń Zarządu z 2017 r. przyznano Prezesowi Zarządu prawo do odprawy w przypadku rozwiązania umowy, tj. między innymi w razie złożenia rezygnacji przez członka zarządu i rozwiązania umowy o zarządzanie za porozumieniem stron. Ponadto w § 12 umowy o zarządzanie przyznano Prezesowi Zarządu prawo do odprawy także w przypadkach, które były niezgodne z ww. przepisem ustawy o wynagrodzeniach i nie zapobiegały przed wypłatą odprawy, tj. w związku z zaprzestaniem pełnienia funkcji z jakichkolwiek przyczyn innych niż rażące naruszenie przez Zarządzającego podstawowych obowiązków wynikających z umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania.

Burmistrz, pełniący funkcję ZW, wyjaśnił, że uprawnienie do odprawy w przypadku rozwiązania umowy, niezależnie od tego, która ze stron tę umowę rozwiązuje, przyznano wskutek błędu i niedokładności w momencie przygotowania i przyjmowania treści uchwały. Jednocześnie zadeklarował, że nieprawidłowość ta zostanie wyeliminowana w czerwcu, podczas najbliższego ZW. Burmistrz podkreślił, że Spółka nie poniosła żadnej szkody wskutek zastosowania błędnego zapisu uchwały, ponieważ nieprawidłowe postanowienia uchwały nigdy nie zostały wykonane i członek zarządu nigdy nie otrzymał odprawy.

(akta kontroli str. 105-119, 123-135, 140-149, 1863, 1865)

5. Rada Nadzorcza, podejmując odpowiednie uchwały, dokonała ustaleń w nich nowych celów zarządczych, co stanowiło naruszenie postanowień § 2 ust. 2 Zasad kształtowania wynagrodzeń Zarządu z 2017 r., a także art. 4 ust. 8 ustawy o wynagrodzeniach. Zgodnie bowiem z art. 203¹ ustawy z 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych³⁴ oraz § 26 ust. 9 umowy spółki, wyłączną kompetencją ZW było określenie zasad wynagradzania członków zarządu.

³⁴ Dz. U. z 2022 r. poz. 1467, ze zm., dalej Ksh

Przewodnicząca RN wyjaśniła, że wskazane uchwały zawierały uszczegółowienie zasad określonych w Zasadach kształtowania wynagrodzeń Zarządu z 2017 r. Dodała również, że „nie ulega bowiem wątpliwości, iż uszczegółowienie celów zarządczych dokonywane przez Radę Nadzorczą Miejskiej Kanalizacji i Wodociągów sp. z o.o. w Czarnkowie mogło zostać opisane w sposób zawarty w jej uchwałach albowiem wskazane uchwały na 2/2017 Zgromadzenia Wspólników z dnia 07.04.2017 r. oraz przepisy ustawy z 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami (Dz. U. z 2020. poz. 1907) nie ustanawiając żadnych ograniczeń ani wskazówek, co do zakresu uszczegółowienia. Nadto należy mieć na uwadze, iż cele zarządcze określone przez Radę Nadzorczą oraz Zgromadzenie Wspólników Spółki, mają charakter komplementarny.” Zdaniem Przewodniczącej RN określone przez RN cele zarządcze uszczegóławiają cele zarządcze opisane w Zasadach kształtowania wynagrodzeń Zarządu z 2017 r. Ponadto Przewodnicząca RN nie udzieliła odpowiedzi na pytanie, którym celom określonym przez ZW, odpowiadają cele zarządcze wyznaczone w uchwałach RN podjętych w latach 2018-2022.

NIK wskazuje, że RN ustalając cele zarządcze w sposób określony w przyjętych uchwałach, przekroczyła swoje kompetencje, ponieważ nie doprecyzowała celów określonych w § 2 ust. 1 Zasad kształtowania wynagrodzeń Zarządu z 2017 r., a ustaliła nowe cele zarządcze nie wskazane w przedmiotowej uchwale ZW. Określone w Zasadach kształtowania wynagrodzeń Zarządu z 2017 r. cele odnoszą się do wartości ekonomicznych, takich jak np.: wzrost zysku netto, wartość przychodów czy osiągnięcie albo zmiana wskaźników m.in. płynności finansowej. Tymczasem w uchwałach RN określone zostały m.in. cele wskazujące zadania, które w danym roku ma zrealizować Prezes, np. rozpoczęcie lub kontynuacja określonego celu inwestycyjnego, zatrudnienie radcy prawnego na niepełny wymiar czasu, czy realizacja zaleceń kontroli wewnętrznej. Nie sposób uznać, że są to cele uszczegóławiające te określone przez Zgromadzenie Wspólników. Podkreślić należy, że w ocenie NIK jedynie cel nr 1 „osiągnięcie dodatniego wyniku finansowego” z wartością zakładaną 10.000 zł, określony w uchwałach RN dot. celów zarządczych na lata 2018-2021 można uznać za uszczegółowienie celu zarządczego ustalonego przez ZW w pkt 1.

(akta kontroli str. 502-504, 537-539, 638-640, 684-686, 734-736, 1867-1868, 1870)

6. Nierzetelnie była realizowana umowa podpisana z Prezesem Zarządu, gdyż w całym okresie objętym kontrolą Prezes Zarządu nie wystawiał i nie dostarczał Spółce rachunków za świadczenie usług w zakresie zarządzania w danym miesiącu, do czego był zobowiązany na podstawie § 8 ust. 5 umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania. Prezes Zarządu i główna księgowa wyjaśnili, że w drodze ustnego porozumienia ustalono, że wynagrodzenia będą naliczane i wypłacane na podstawie listy obecności i listy płac, na której znajdują się wszystkie wymagane składniki. Ich zdaniem zatwierdzona lista płac jest dokumentem stanowiącym podstawę do ewidencji księgowej wynagrodzeń i była zgodna z wymogami zawartymi w ustawie o rachunkowości.

(akta kontroli str. 113, 129, 144, 1829, 1831, 1833, 1835)

NIK wskazuje, że to właśnie rachunek za wykonane świadczenia w zakresie zarządzania stanowi podstawę do uwzględnienia pozycji w liście płac, ponieważ lista obecności nie zawiera wymaganych pozycji takich jak kwota podatku do zapłaty, ani wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne, w tym emerytalne, rentowe, chorobowe, wypadkowe i zdrowotne. Dopiero prawidłowo wystawiony rachunek stanowi podstawę do uwzględnienia go na liście płac.

NIK negatywnie ocenia naliczenie i wypłacenie wynagrodzenia stałego i zmiennego dla Prezesa Zarządu.

Wynagrodzenie to w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2023 r. zostało naliczone i wypłacone w zawyżonych kwotach bez zastosowania ustaw ołobudżetowych. Skutkowało to także wypłatą zawyżonego wynagrodzenia zmiennego. Ponadto w okresie od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. i od 1 maja do 31 grudnia 2020 r. wynagrodzenie Prezesa Zarządu zostało ustalone przez RN z pominięciem wewnętrznej procedury ustalonej przez ZW w Zasadach kształtowania wynagrodzenia Zarządu z 2017 r., tj. ZW nie opiniowało uchwał RN w sprawie zmiany wysokości wynagrodzenia podstawowego Prezesa Zarządu. Część zmienną wynagrodzenia Prezesa za lata 2018-2022 naliczono i wypłacono bez uchwał ZW zatwierdzających pozytywną opinię RN o wykonaniu celów zarządczych. Poza tym NR przekroczyła swoje kompetencje, określając nowe cele zarządcze, a nie uszczegóławiając cele określone przez ZW. Prezesowi Zarządu wypłacono wynagrodzenie za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2018 r. i od 1 maja do 31 grudnia 2020 r. bez stosownej uchwały RN określającej kwotę miesięcznego wynagrodzenia stałego. Postanowienia umowy z Prezesem Zarządu w zakresie przesłanek wypłacania odprawy nie w pełni zabezpieczały interesy Spółki. Nierzetelnie była realizowana umowa podpisana z Prezesem Zarządu, gdyż nie wystawiał on i nie doręczał Spółce co miesiąc rachunku, do czego był zobowiązany na podstawie umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania.

2. Przestrzeganie przepisów o zasadach wynagradzania członków rady nadzorczej

Opis stanu
faktycznego

1. Kwota miesięcznego wynagrodzenia członków RN w latach 2018-2023 nie przekraczała iloczynu podstawy oraz mnożnika 0,75 określonego w art. 10 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 w związku z art. 4 ust. 2 pkt 2 ustawy o wynagrodzeniach.

ZW uchwałą z 7 kwietnia 2017 r.³⁵ w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu nadzorczego określiło sposób ustalenia wynagrodzenia jako iloczyn przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego ogłoszonego przez Prezesa GUS, z zastosowaniem mnożnika:

- dla przewodniczącego RN 0,32,
- dla członka RN 0,28.

Uchwała ta została zmieniona uchwałą³⁶ ZW z 4 czerwca 2020 r., które postanowiło, że miesięczne wynagrodzenie członków organu nadzorczego Spółki będzie ustalane, jako iloczyn dwukrotnego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa GUS oraz mnożnika:

- dla przewodniczącego RN 0,18,
- dla członka RN 0,14.

W §§ 2 ww. uchwał określono, że wynagrodzenia członków RN podlegają przeliczeniu w okresach rocznych, wg określonych w §§ 1 mnożników począwszy od pierwszego dnia kolejnego miesiąca, po dniu ogłoszenia przez Prezesa GUS przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego.

³⁵ Nr 1/2017, obowiązująca od 1 maja 2017 r.

³⁶ Nr 8/2020 w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu nadzorczego spółki Miejska Kanalizacja i Wodociągi sp. z o.o. w Czarnkowie, obowiązująca od 1 czerwca 2020 r.

W związku z czynnościami kontrolnymi NIK NZW 16 kwietnia 2024 r. ustaliło³⁷ z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024 r., miesięczne wynagrodzenie członków organu nadzorczego, jako mnożnik kwoty bazowej stanowiącej przeciętne miesięczne wynagrodzenie w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale 2016 r., tj. w wysokości 4 403,78 zł (zgodnie i na podstawie obwieszczenia Prezesa GUS z 18 stycznia 2017 r.), który wynosił:

- dla przewodniczącego RN 0,57,
- dla członka RN 0,45.

(akta kontroli str. 1433-1434, 1826)

Członkom RN tytułem wynagrodzeń w latach 2018-2023 wypłacono łącznie 364 952,72 zł brutto, w tym: w 2018 r. - 50 049,12 zł, w 2019 r. - 50 420,56 zł, w 2020 r. - 57 925,16 zł, w 2021 r. - 62 182,30 zł, w 2022 r. - 68 158,10 zł oraz w 2023 r. - 76 217,48 zł. Miesięczne wynagrodzenie w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2023 r. wynosiło dla:

- Przewodniczącej RN odpowiednio brutto: 1 516,64 zł, 1 622,80 zł, 1 717,67 zł, 1 932,38 zł, 2 036,00 zł, 2 239,50 zł oraz 2 507,70 zł
- członka RN odpowiednio brutto: 1 327,06 zł, 1 419,95 zł, 1 502,96 zł, 1 584,00 zł, 1 741,80 zł oraz 1 950,44 zł.

(akta kontroli str. 1464-1810)

Przewodniczącej RN naliczono i wypłacono wynagrodzenie:

- w 2018 r. w kwocie 18 199,68 zł, co stanowiło 13 280,88 zł netto,
- w 2019 r. w kwocie 19 367,44 zł, co stanowiło 14 224,81 zł netto,
- w 2020 r. - 22 020,14 zł (16 487,00 zł),
- w 2021 r. - 24 328,38 zł (18 155,00 zł),
- w 2022 r. - 26 670,50 zł (18 549,31 zł),
- w 2023 r. - 29 824,20 zł (21 269,02 zł).

(akta kontroli str. 1464-1467)

Sekretarzowi RN w latach 2018-2023 naliczono i wypłacono wynagrodzenie odpowiednio w kwocie:

- 15 924,72 zł, co stanowiło 11 647,68 zł netto,
- 16 946,51 zł (12 489,82 zł netto),
- 17 952,51 zł (13 532,24 zł netto),
- 18 926,96 zł (14 235,12 zł netto),
- 20 743,80 zł (14 518,29 zł netto),
- 23 196,64 zł (16 618,11 zł netto).

(akta kontroli str. 1474-1476)

Członek RN pełniący obowiązki w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 1 października 2019 r., otrzymał wynagrodzenie w łącznej kwocie 28 611,38 zł brutto³⁸, co stanowiło 20 919,52 zł netto.³⁹

(akta kontroli str. 1468-1469)

Członowi RN pełniącemu tę funkcję w okresie od 22 listopada 2019 r. do 15 czerwca 2023 r. naliczono i wypłacono wynagrodzenie wynoszące odpowiednio:

- 1 419,95 zł brutto, co stanowiło 1 072,65 zł netto,
- 17 952,51 zł (13 532,24 zł netto),
- 18 926,96 zł (14 235,12 zł netto),

³⁷ Uchwała Nr 4/2024 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Miejskiej Kanalizacji i Wodociągów sp. z o.o. w Czarnkowie w sprawie: zmiany Uchwały Nr 8/2020 Zgromadzenia Wspólników Miejskiej Kanalizacji i Wodociągów sp. z o.o. w Czarnkowie z 4 czerwca 2020 r. w sprawie ustalenia zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu nadzorczego spółki Miejskiej Kanalizacji i Wodociągów sp. z o.o. w Czarnkowie

³⁸ W 2018 r. 15 924,72 zł i 12 686,66 zł do 30 września 2019 r.

³⁹ W 2018 r. 11 647,68 zł i 9271,84 zł do 30 września 2019 r.

- 11 494,00 zł (8 235,81 zł netto).

(akta kontroli str. 1469-1472)

Nowemu Członkowi RN powołanemu 15 czerwca 2023 r. do końca roku 2023 r. naliczono i wypłacono wynagrodzenie w kwocie 11 702,64 zł, co stanowiło 8 418,30 zł netto.

(akta kontroli str. 1472-1473)

Wynagrodzenia wszystkich osób pełniących obowiązek Członka RN, naliczono i wypłacono z pominięciem postanowień ustaw o budżecie, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości.”

(akta kontroli str. 155)

W uchwałach ZW w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu nadzorczego spółki, nie uregulowano kwestii obliczenia wysokości wynagrodzenia w przypadku rozpoczęcia i zakończenia pełnienia funkcji w trakcie miesiąca. W konsekwencji wypłacono wynagrodzenia zaniżone albo zawyżone, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości.” Kwestia ta została uregulowana przez ZW dopiero 16 kwietnia 2024 r., w uchwale podjętej w związku z kontrolą NIK. Zgodnie z treścią tych uregulowań, w przypadku zasiadania w RN przez niepełny miesiąc wynagrodzenie miesięczne płatne będzie proporcjonalnie do liczby dni kalendarzowych pełnienia funkcji w RN w danym miesiącu.

(akta kontroli str. 1826)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Wynagrodzenia członków RN w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2023 r. zostało naliczone i wypłacone w kwotach, które były corocznie waloryzowane zgodnie z postanowieniami § 2 uchwał: nr 1/2017 i 8/2020, w konsekwencji ustalone niezgodnie z art. 1 ust. 3 pkt 11 ustawy o wynagrodzeniach oraz przepisami ustaw o budżecie. W konsekwencji wypłacono wynagrodzenie w zawyżonej kwocie łącznie o 80 104,95 zł brutto, co stanowiło 56 457,32 zł netto. Naliczono i wypłacono wynagrodzenie dla:

- Przewodniczącej RN wyższe o 31 373,06 zł brutto, co stanowi 22 122,99 netto,
- Sekretarza RN wyższe o 24 911,54 zł brutto (17 555,70 zł netto),
- osoby będącej członkiem RN w okresie od 22 listopada 2019 r. do 15 czerwca 2023 r. wyższe o 16 798,68 zł brutto (11 826,40 zł netto),
- osoby będącej członkiem RN w okresie od 15 czerwca do 31 grudnia 2023 r. o 4 304,34 zł brutto (3 011,04 zł netto),
- osoby pełniącej obowiązki członka RN w okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 września 2019 r. o 2 717,33 zł brutto (1 941,19 zł netto).

(akta kontroli str. 1464-1810)

Przyczyną nieprawidłowości było niepodjęcie działań przez organy spółki działań w celu dostosowania treści uchwał ZW w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu nadzorczego do obowiązujących przepisów ustaw o budżecie. Prezes Zarządu wyjaśnił, że był przekonany, że naliczenie wynagrodzeń było zgodne z przepisami dot. ustalania wynagrodzeń. Ponadto stwierdził, że nie skorzystał z prawa do zwołania ZW albo RN⁴⁰, ponieważ inicjatyw w zakresie ukształtowania i stosowania w Spółce zasad wynagradzania członków organu zarządzającego i członków organu nadzorczego powinna mieć charakter odgórny, czyli kreowany w Spółce przez podmiot wykonujący prawa udziałowe.

(akta kontroli str. 1828, 1830-1831)

⁴⁰ art. 235 § 1 Ksh

Burmistrz wykonujący prawa udziałowe wyjaśnił, że niezastosowanie przepisów ustaw okołobudżetowych nastąpiło w wyniku błędnej interpretacji przepisów.

(akta kontroli str. 1811-1812, 1814)

Przewodnicząca RN wyjaśniła, że członkowie RN pobierali wynagrodzenia, które zostało wyliczone przez Spółkę, po której stronie leżały czynności techniczno-wykonawcze. Dodała również, że wynagrodzenie wypłacone członkom RN nie przekraczało maksymalnych kwot wynagrodzeń, które były dopuszczalne przy zastosowaniu wskaźników zatrudnienia i wielkości przychodów.

(akta kontroli str. 1850, 1852)

NIK nie kwestionuje przyjętych przez ZW zasad obliczenia wynagrodzenia członków organu nadzorczego, które były zgodne z art. 10 ust. 1 pkt 2 ustawy o wynagrodzeniach. Istotą nieprawidłowości jest zastosowanie błędnej podstawy wymiaru przyjętej do obliczenia tego wynagrodzenia, tj. przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego ogłoszonego przez Prezesa GUS, zamiast obowiązującego w czwartym kwartale 2016 r.

Jeden z członków RN wyjaśnił, że nie widzi „jakiegokolwiek podstawy by żądać od członków rad nadzorczych zwrotu wynagrodzeń, tylko na podstawie zakamuflowanych przepisów w ustawach budżetowych opracowanych dla budżetu Państwa.”

(akta kontroli str. 1856, 1859)

NIK wskazuje, że ustawy okołobudżetowe zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z 20 lipca 2000 r.⁴¹ o ogłaszaniu aktów normatywnych i niektórych innych aktów prawnych, zostały podane do publicznej wiadomości, tj. zostały ogłoszone w dzienniku ustaw, a więc dostęp do ich treści był powszechny i niczym nie ograniczony. Poza tym jak wypowiedział się Sąd Okręgowy w Olsztynie w treści uzasadnienia do wyroku z 12 grudnia 2022 r.⁴², skoro członek RN *miał za zadanie kształtowanie wynagrodzeń członków organu zarządzającego zgodnie z powyższą ustawą to należy założyć, że tym bardziej znane mu były regulacje ustawowe w zakresie wysokości własnych wynagrodzeń jako członka organu nadzorczego spółki. Osobę pełniącą funkcję członka rady nadzorczej spółki kapitałowej obowiązuje podwyższona miara profesjonalnej staranności, która wyklucza „nieświadome” pobieranie wynagrodzenia w kwocie ponad ustawowy limit (...) Wymagane i oceniane wzorce zachowań zależne są np. od wykonywanego zawodu i pełnionej funkcji, a wyższy stopień staranności jest wymagany w przypadku osób, od których w związku z ich działalnością zawodową wymaga się większej znajomości np. procedur, przepisów. Decydująca jest zatem nie sama świadomość nienależności świadczenia (subiektywny brak wiedzy) ale powinność jej posiadania.* NIK podkreśla, że znajomość regulacji ustawowych dot. kształtowania wynagrodzeń w Spółce wymagana jest od wszystkich członków jej organów.

2. ZW ustaliło nieprecyzyjne zasady naliczenia wynagrodzeń członków organu nadzorczego Spółki w przypadku rozpoczęcia i zakończenia pełnienia funkcji w trakcie trwania miesiąca. W konsekwencji wynagrodzenie dwóch członków RN zostało zaniżone o łączną kwotę 986,43 zł brutto, a jednej osobie zawyżono to wynagrodzenie o 1 333,92 zł brutto.

Osobie pełniącej obowiązki członka RN w okresie od 22 listopada 2019 r. do 15 czerwca 2023 r. nie wypłacono wynagrodzenia za okres od 22 do 30 listopada 2019 r. w kwocie 369,91 zł brutto, co stanowiło 301,91 zł netto oraz wypłacono

⁴¹ Dz. U. z 2019 r. poz. 1461

⁴² Sygn. Akt X C 3221/21

wynagrodzenie za czas niesprawowania tych obowiązków w okresie od 16 do 30 czerwca 2023 r. w kwocie 1 333,92 zł brutto, co stanowiło 935,19 zł netto. Podobnie członkowi RN pełniącemu tę funkcję od 15 czerwca 2023 r. nie wypłacono wynagrodzenia w kwocie 616,52 zł brutto, co stanowiło 468,11 zł netto.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że dotychczasowa praktyka w zakresie polityki wynagrodzeń zakładała, że wynagrodzenie należy się za cały miesiąc pełnienia funkcji członka RN, niezależnie od tego, w którym dniu miesiąca nastąpiło rozpoczęcie pełnienia tej funkcji bądź jej zakończenia.

(akta kontroli str. 1469, 1472, 1829, 1830-1831)

Niewypłacenie dwóm członkom RN wynagrodzenia w przypadku rozpoczęcia kadencji członka RN w czasie trwania miesiąca, nie potwierdza praktyki na którą powołuje się Prezes Zarządu.

W związku z kontrolą NIK, 16 kwietnia 2024 r. NZW podjęło uchwałę nr 4/2024, w której z mocą obowiązującą od 1 stycznia 2024 r. ustaliło, że w przypadku zasiadania w RN przez niepełny miesiąc wynagrodzenie miesięczne, płatne jest proporcjonalnie do liczby dni kalendarzowych pełnienia funkcji w RN w danym miesiącu, w zaokrągleniu do pełnych złotych.

(akta kontroli str. 1826-1827)

OCENA CZĄSTKOWA

NIK negatywnie ocenia naliczenie i wypłacenie wynagrodzeń członków RN. Wynagrodzenia członków RN były naliczone i wypłacone w kwotach nieuwzględniających postanowień ustaw okołobudżetowych w zakresie wysokości podstawy wymiaru tego wynagrodzenia. Skutkiem tego było zawyżenie wynagrodzeń członków organu nadzoru o łączną kwotę 80 104,95 zł brutto, co stanowiło 56 457,32 zł netto. Poza tym stosowano niejednolite zasady naliczania i wypłacania wynagrodzenia członkom RN, którzy rozpoczęli i zakończyli kadencję w trakcie trwania miesiąca, co spowodowało zaniżenie wynagrodzenia dwóch członków RN o łączną kwotę 986,43 zł brutto oraz zawyżenie wynagrodzenia jednego członka RN o 1 333,92 zł brutto.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następującą uwagę i wnioski:

Uwagi

NIK zwraca uwagę, że art. 293 § 1 Ksh stanowi, że członek zarządu, rady nadzorczej odpowiada wobec spółki za szkodę wyrządzoną działaniem lub zaniechaniem sprzecznym z prawem, lub postanowieniami umowy spółki, chyba że nie ponosi winy. Zaniechaniem sprzecznym z ustawą było niestosowanie przepisów ustaw okołobudżetowych zamrażających podstawę wymiaru na poziomie obowiązującym w 2017 r. przez członków organów Spółki zobowiązanych do ustalenia wysokości wynagrodzeń i ich wypłaty. Z przepisów Ksh wynika również, że członkowie zarządu i rady nadzorczej powinni także przy wykonywaniu swoich obowiązków dołożyć staranności wynikającej z zawodowego charakteru swojej działalności. Ponadto według art. 50 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym⁴³, obowiązkiem osób uczestniczących w zarządzaniu mieniem komunalnym jest zachowanie szczególnej staranności przy wykonywaniu zarządu zgodnie z przeznaczeniem tego mienia i jego ochrona. Należy również dodać, że przepis art. 414 Kodeksu cywilnego⁴⁴ dopuszcza zbieg roszczeń z bezpodstawnego

⁴³ Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.

⁴⁴ Ustawa z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r. poz. 1610, ze zm.).

wzbogacenia z roszczeniami o naprawienie szkody. W związku z tym, w razie konieczności dochodzenia przed sądem roszczeń wynikających z wypłacania lub pobierania zawyżonych wynagrodzeń, Spółka jako powód co do zasady nie powinna dokonywać wyboru jednego z dwóch ww. reżimów odpowiedzialności pozwanego lub wskazywać wyłącznie jednej podstawy prawnej jego odpowiedzialności. Ograniczając bowiem podstawę faktyczną powództwa wyłączyłaby możliwość rozważania przez sąd innej podstawy rozstrzygnięcia⁴⁵.

Wnioski W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcie działań w celu:

- 1) odzyskania przez Spółkę kwot wynagrodzeń wypłaconych Prezesowi Zarządu i członkom RN w zawyżonej wysokości,
- 2) dostarczania przez Prezesa Zarządu prawidłowo wystawionego rachunku za wykonanie usług w zakresie zarządzania,
- 3) wypłaty wynagrodzenia zmiennego dla Prezesa Zarządu po zatwierdzeniu wykonania celów zarządczych w drodze uchwały ZW,
- 4) zapewnienia zgodności postanowień umowy o świadczenie usług w zakresie zarządzania w kwestii odprawy dla Prezesa Zarządu i uchwały ZW w sprawie Zasad kształtowania wynagrodzeń członków Zarządu z przepisami ustawy,
- 5) uszczegółowienia przez RN celów zarządczych ustalonych przez ZW.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

⁴⁵ Zob. art. 321 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2023 r. poz. 1550, ze zm.), wyrok SN z 21 października 2009 r. I PK 97/09, Legalis nr 1875565; wyrok SN z 7 listopada 2007 r., II CSK 344/07, Legalis nr 89488.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 27 maja 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli

Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Dyrektor

Specjalista kontroli państwowej
Klaudia Dziamska

p.o. wicedyrektor
z up. Artur Pięgas